

Nr 144.

Ankom till riksdagens kansli den 22 maj 1946 kl. 12 m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag för budgetåret 1946/47 till uppförande av ett radiohus i Stockholm.

(4:e avd.)

I årets statsverksproposition har Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen att i avbidan på den proposition i ämnet, som kunde bli riksdagen förelagd, till Uppförande av ett radiohus i Stockholm för budgetåret 1946/47 beräkna ett investeringsanslag av 1 500 000 kronor.

I propositionen nr 206 har Kungl. Maj:t sedermera, under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över kommunikationsärenden för den 8 mars 1946, föreslagit riksdagen att anvisa ifrågavarande anslag med 500 000 kronor.

Med bifall till Kungl. Maj:ts proposition 1945:228 har riksdagen för budgetåret 1945/46 till Uppförande av ett radiohus i Stockholm anvisat ett investeringsanslag av 500 000 kronor.

Sedermera uppdrog Kungl. Maj:t åt byggnadsstyrelsen att i samråd med telegrafstyrelsen och aktiebolaget Radiotjänst samt med beaktande av vad vid riksdagsbehandlingen anförts verkställa detaljplanering av radiohuset.

Byggnadsstyrelsen har den 1 mars 1946 framlagt av den fortsatta utredningen föranlett förslag. Detta innebär i huvudsak, att det tidigare byggnadsprogrammet utvidgats så att kostnaderna, vilka preliminärt beräknades till 14 600 000 kronor, numera uppskattas till 15 900 000 kronor eller avrundat 16 000 000 kronor. Av kostnadsökningen falla 900 000 kronor på en utvidgning av konsertlokalerna med tillhörande biutrymmen för att möjliggöra tillgodoseendet av såväl musikaliska akademiens huvudsakliga önskemål och behov som önskemålet att kunna använda ifrågavarande lokaler för kongresser och andra större sammankomster. Enligt förslaget skall vidare kontorsbyggnaden uppföras i nio våningar, därvid den nionde våningen avses såsom reserv för mötande av behov av ökade lokalutrymmen för Radiotjänst. Kostnaderna för denna våning beräknas till 300 000 kronor. Slutligen erfordras för vissa i det tidigare förslaget ej upptagna tekniska och akustiska detaljer ett belopp av 100 000 kronor.

Styrelsen har framhållit, att byggnadsföretaget är av sådan omfattning och betydelse, att upprättandet av ritningarna kräver en alldeles särskild omsorg och tager betydande tid i anspråk, varjämte särskild expertis inom olika tekniska områden måste anlitas. För den skull anser styrelsen, att det nu framlagda skissförslaget bör bli föremål för ett noggrant genomarbetande beträffande såväl planlösningens detaljer som byggnadskomplexets yttre ut-

formning. I betraktande härav beräknar styrelsen, att för det fortsatta ritningsarbetets slutförande samt för vidtagande av förberedande åtgärder för tomtområdets avröjning m. m. under budgetåret 1946/47, utöver redan anvisade medel, kommer att erfordras ett belopp av 500 000 kronor.

Departementschefen har anfört följande.

Den av byggnadsstyrelsen i samråd med telegrafstyrelsen och aktiebolaget Radiotjänst verkställda fortsatta bearbetningen av 1943 års rundradioutrednings förslag till radiohus i Stockholm har skett under beaktande av de synpunkter, som framfördes vid ärendets riksdagsbehandling i fjol. Såsom av den lämnade redogörelsen framgår är det framförallt tvenne frågor, som nu kräva ett ställningstagande från riksdagens sida, nämligen konsertsalarnas och kontorshusets utformning.

I anslutning till vad i fjol uttalades ha de bägge största konsertsalarna utformats så, att de skola kunna användas av såväl Radiotjänst som musikaliska akademien. Samförstånd har härutinnan uppnåtts med bägge parterna. Därutöver har ifrågasatts viss utökning av konsertsalarna för att möjliggöra deras användning som kongresslokaler. Denna vidgade dispositionsmöjlighet har tillstyrkts av Radiotjänst.

För min del finner jag icke anledning till erinran mot vad byggnadsstyrelsen sålunda föreslagit. Visserligen medför förslaget en kostnadsökning på icke mindre än 900 000 kronor, men denna merutgift bör vägas mot de ekonomiska fördelar, som stå att vinna vid en blivande nybyggnad för musikaliska akademien. Man torde därjämte ha att räkna med vissa intäkter vid lokalernas upplåtande för kongresser eller liknande sammankomster.

Liksom byggnadsstyrelsen utgår jag från att det av styrelsen angivna området tills vidare reserveras för nybyggnad för musikaliska akademien.

Kontorsbyggnaden skall enligt förslaget uppföras i nio våningar, därvid den nionde våningen avses såsom en reserv för mötande av behov av ökade lokalutrymmen för Radiotjänst. Kostnaderna för denna våning beräknas till 300 000 kronor. De skäl, som byggnadsstyrelsen anfört för våningens medtagande, synas mig övertygande. I avvaktan på vidare erfarenhet rörande Radiotjänsts lokalbehov böra de lediga utrymmena avses för andra statliga ändamål eller för uthyrning.

Såsom byggnadsstyrelsen framhållit, har djurgårdskommissionen upptagit förhandlingar med Stockholms stad rörande vissa ändringar av stadsplanen beträffande det för radiohuset beslutade området vid Valhallavägen. Förslag härom torde i sinom tid få underställas Kungl. Maj:t.

Kostnaderna för radiohuset beräknas i fjol till 14,6 miljoner kronor. De av byggnadsstyrelsen nu gjorda beräkningarna uppgå, inklusive här förut angivna merkostnader för konsertlokaler och kontorshuset samt med tilllägg av 100 000 kronor för vissa tekniska och akustiska detaljer, till 15,9 miljoner kronor, vilket belopp av styrelsen avrundats till 16 miljoner kronor. De sålunda verkställda beräkningarna synas mig böra godtagas. Jag förutsätter emellertid, att styrelsen vid den fortsatta bearbetningen av såväl planlösningens detaljer som byggnadskomplexets yttre utformning beaktar alla de möjligheter till besparingar, som utan att ändamålsenligheten eftersättes stå till buds.

Såvitt nu kan bedömas erfordras för nästa budgetår medel för ritningsarbetets fortsättande och för tomtens avröjning m. m. Det av byggnadsstyrelsen härför beräknade beloppet av 500 000 kronor föranleder icke någon erinran från min sida.

Utskottet.

Frågan om uppförande av ett radiohus i Stockholm avgjordes i princip av 1945 års riksdag. Till grund för Kungl. Maj:ts proposition i ämnet låg ett

av rundradioutredningen upprättat förslag, som emellertid närmast hade karaktären av en skiss till lösning av byggnadsfrågan. En vidare bearbetning av frågan om byggnadskomplexets utformning förutsattes skola ske. För fortsatt detaljutformning anvisades för innevarande budgetår ett investeringsanslag av 500 000 kronor.

Kungl. Maj:t har i nu förevarande proposition anmält det förslag med avseende å radiohusets mera definitiva utformning, vartill den fortsatta utredningen i ämnet resulterat. Förslaget innebär i förhållande till det preliminära principiella förändringar med avseende å utformningen av konsertlokaler och den i byggnadskomplexet ingående byggnaden för kontorslokaler m. m. De bägge större konsertsalarna ha utformats så att de skola kunna användas såväl av Radiotjänst som musikaliska akademien. I likhet med departementschefen finner utskottet förslaget, trots därmed förenade merkostnader för radiohusets del, ändamålsenligt, och detta icke minst med hänsyn till möjligheterna att inom huvudstaden erhålla tillgång till för kongresser eller liknande sammankomster lämpliga lokaler. Vad åter angår kontorsbyggnaden finner utskottet övertygande skäl hava anförts för att i syfte att erhålla reservutrymme nu uppföra densamma i nio våningar.

Kostnaderna för radiohuset uppskattades år 1945 till 14,6 miljoner kronor. Nu föreslagna jämkningar med avseende å utformningen beräknas medföra en kostnadsökning av 1,2 miljoner kronor. Inberäknat merkostnader avseende vissa tekniska och akustiska detaljer ha totalkostnaderna för radiohuset numera beräknats till 16 miljoner kronor. För nästa budgetår erfordras emellertid allenast medel för ritningsarbetets fortsättande och för avröjning av tomt m. m. Utskottet tillstyrker, att för berörda ändamål anvisas av Kungl. Maj:t äskat belopp, 500 000 kronor.

Utskottet har uppmärksammat, att olika myndigheter och institutioner ha intressen att bevaka i samband med uppförandet av radiohuset. Förutom byggnadsstyrelsen, som erhållit i uppdrag att verkställa detaljplaneringen, äro telegrafstyrelsen, aktiebolaget Radiotjänst och musikaliska akademien berörda av företaget. Med hänsyn härtill och till byggnadsföretagets storlek har utskottet velat ifrågasätta, huruvida icke skäl föreligga att för detsamma tillsätta en särskild byggnadskommitté. Utskottet förutsätter, att Kungl. Maj:t ägnar detta spörsmål uppmärksamhet, och har för sin del intet att erinra mot att en dylik kommitté tillsättes.

Under åberopande av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,

att riksdagen må till *Uppförande av ett radiohus i Stockholm* för budgetåret 1946/47 under statens affärsverksfonder, telegrafverket, anvisa ett investeringsanslag av 500 000 kronor.

Stockholm den 21 maj 1946.

På statsutskottets vägnar:

J. B. JOHANSSON.